

פרשת ויצא - הרב ברוך רוזנבלום שנת תש"ע.

להם הן עוד היום גדול, כלומר אם שכירים אתם לא שלמתם פעלת היום, ואם הבהמות שלכם אף על פי כן לא עת האסוף המקנה וגו'.

כלומר, אם הבהמות שלכם, אז זה צער בעלי חיים, כי הם עוד לא הספיקו לאלל. ואם אתם שכירים, אתם גונבים את הבעלים שלכם, כי נותנים לכם שכר לרעות את הצאן יום שלם, ואתם מקדימים להשקות את הבהמות מים, עוד לפני שנגמר היום.

שואל כאן הספורנו במקום - מה פתאום יעקב אבינו עושה את זה?! זה התפקיד שלו, או שהוא אחראי על זה?!

אומר הספורנו - הן עוד היום גדול. הצדיק ימאס את העול ג"כ אל האחרים כאמרו תועבת צדיקים איש עול.

כלומר, צדיקים לא מסוגלים לראות עוולה. הם חייבים להוכיח, ולכן יעקב אבינו מוכיח אותם.

לאחר דברי התוכחה של יעקב אבינו, אומרת התורה - (ט) עודנו מדבר עמם ורחל באה עם הצאן אשר לאביה כי רעה הוא: (י) ויהי כאשר ראה יעקב את רחל בת לבן אחי אמו ואת צאן לבן אחי אמו ויגש יעקב ויגל את האבן מעל פי הבאר וישק את צאן לבן אחי אמו.

שלוש פעמים בפסוק הזה, מופיעים המילים אחי אמו.

שואל האור-החיים הקדוש - למה התורה חוזרת על זה, כל-כך הרבה פעמים?

באים רבותינו, ובניהם האור-החיים, ואומרים - הסיבה היא, כיון שהתורה רצתה ללמד אותנו, שכל פעולה שעשה יעקב אבינו, היתה לכבודה של אמו, מצד כיבוד אם.

באותו רגע שהוא רואה את רחל, אומרת התורה - (יא) וישק יעקב לרחל וישא את קלו ויבך.

למה הוא בכה?

אומר רש"י - ויבך. לפי שצפה ברוח הקודש שאינה נכנסת עמו לקבורה. דבר אחר לפי שבא בידים ריקניות, אמר אליעזר עבד אבי אבא היו בידיו נזמים וצמידים ומגדנות, ואני אין בידו כלום. לפי שרדף אליפז בן עשו במצות אביו אחריו להרגו והשיגו, ולפי שגדל אליפז בחיקו של יצחק משך ידו. אמר לו מה אעשה לצווי של אבא, אמר לו יעקב טול מה שבידי, והעני חשוב כמת.

פרשת השבוע שנקרא בע"ה בשבת זו, פרשת ויצא.

{י} ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה.

הפרשה הזאת מהווה המשך, למה שקראנו בסוף פרשה שעברה, פרשת תולדות.

לקראת סוף הפרשה הקודמת, כותבת התורה - {מא} וישטם עשו את יעקב על הברכה אשר ברכו אביו ויאמר עשו בלבו יקרבו ימי אבל אבי ואהרגה את יעקב אחי: {מב} ויגד לרבקה את דברי עשו בנה הגדל ותשלח ותקרא ליעקב בנה הקטן ותאמר אליו הנה עשו אחיך מתנחם לך להרגך: {מג} ועתה בני שמע בקלי וקום ברח לך אל לבן אחי חרנה: {מד} וישבת עמו ימים אחדים עד אשר תשוב חמת אחיך: {מה} עד שוב אף אחיך ממך ושכח את אשר עשית לו ושלחתי ולקחתיך משם למה אשכל גם שניכם יום אחד .

בפרשה שעברה, עוסקת התורה בציווי של יצחק את יעקב, ללכת לפדן ארם - ויצוהו ויאמר לו לא תקח אשה מבנות כנען: {ב} קום לך פדנה ארם ביתה בתואל אבי אמך וקח לך משם אשה מבנות לבן אחי אמך {ג} ואל שדי וברך אתך ויפרך וירבך והיית לקהל עמים.

פרשתנו פותחת ביציאתו של יעקב אבינו מבאר-שבע - ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה.

אנחנו היום בע"ה, רוצים לעסוק בנישואים של יעקב אבינו, עם לאה ורחל. רק נקדים הקדמה קצרה מאוד, לפני שנגיע בנושא המרכזי:

אומרת התורה - {א} וישא יעקב רגליו וילך ארצה בני קדם: {ב} וירא והנה באר בשדה והנה שם שלשה עדרי צאן רבצים עליה כי מן הבאר ההוא ישקו העדרים והאבן גדלה על פי הבאר {ג} ונאספו שמה כל העדרים וגללו את האבן מעל פי הבאר והשקו את הצאן והשיבו את האבן על פי הבאר למקמה {ד} ויאמר להם יעקב אחי מאין אתם ויאמרו מחרן אנחנו: {ה} ויאמר להם הידעתם את לבן בן נחור ויאמרו ידענו: {ו} ויאמר להם השלום לו ויאמרו שלום והנה רחל בתו באה עם הצאן: {ז} ויאמר הן עוד היום גדול לא עת האסוף המקנה השקו הצאן ולכו רעו .

יעקב אבינו מיד מוכיח אותם, כך מביא רש"י.

כותב רש"י - הן עוד היום גדול. לפי שראה אותם רובצים, כסבור שרוצים לאסוף המקנה הביתה ולא ירעו עוד, אמר

האחד, כפי שכותב רבינו בחיי – ויש לתמוה בזה, מה היתה כוונת יעקב, להתחיל להזכיר לו הזמן הגדול של שבע שנים להשתעבד בהם. ואלו היה לבן מתחיל בזה שיאמר תעבדני שבע שנים, היה ראוי לו ליעקב שימעיט הזמן ויאמר כי די לו עבודת ב' ושלש שנים, שהוא זמן השכיר, ואיך יתחיל הוא בזה. ויתכן לפרש כי טעם אעבדך שבע שנים כדי שתשלים רחל י"ב שנה ויום אחד ותהיה ראויה להריון, כי קטנה היתה בת חמש שנים כשבאה עם הצאן, ולא היתה ראויה לבנים כלל.

כולם ישאלו מיד – אז למה יצחק אבינו לקח את רבקה בגיל 3?

לא ראיתי אף אחד שמעיר את זה, על דברי רבינו בחיי.

חשבתי לתרוץ - יעקב אבינו לא בא עם נדוניה ביד. אמר יעקב "בין כך אני צריך לעבוד, כדי שיהיה לי כסף לנדוניה, אז אחכה שבע שנים". ליצחק אבינו היתה נדוניה לתת, ולכן לקח אותה בגיל 3.

מביא הספר פרדס יוסף, רעיון יפה, לנסות לבאר מדוע הציע יעקב אבינו שבע שנים:

הזכרנו מקודם את דברי רבקה אמנו, שביקשה מיעקב ללכת לחרן אל אחיה לבן, ולשבת בביתו "ימים אחדים".

שואל הפרדס יוסף – כמה זה ימים אחדים?

נאמר בפסוק, בפרשת בהר {ויקרא כה. כט} - ימים תהיה גאלתו.

אומרים חז"ל במדרש {תנחומא, פרשת בא, אות יד} - שנים עשר חדש.

אומרת רבקה ליעקב – {כז, מד} וישבת עמו ימים אחדים עד אשר תשוב חמת אחיך.

אז אם אתה אומר, ש- ימים זה שנה, אז זה שנה של אחדים. למה הכוונה?

מביא הפרדס יוסף דברי מדרש {בראשית רבה, פרשה יא, אות ח} – רב ברכיה ורבי דוסתאי אומרים שאין לו בן זוג, חד בשבתא, תרי, תלתא, ארבעתא, חמשא, ערובתא, שבתא לית לה בן זוג. תני רבי שמעון בן יוחאי, אמרה שבת לפני הקדוש ברוך הוא, רבונן של עולם לכלן יש בן זוג, ולי אין בן זוג. אמר לה הקדוש ברוך הוא כנסת ישראל היא בן זוגך.

יוצא, שהשבת נקראת בשם יחיד, כי היא יחידה, אין לה בן זוג.

נשאלת השאלה - למה הוא בכה? לכאורה, מי שהיה צריך לבכות, הם אלה שציפו למתנות, למה הוא צריך לבכות!?

אומר הסכת דוד סיבה פשוטה מאוד – הוא בכה, היות וידע שאם היו בידו המתנות, אז הוא יכל להינשא לרחל באופן מידי, והיות ולא היתה בידו הנדוניה, אז הוא צריך עכשיו לעבוד מספר שנים, כדי להשיג את הנדוניה שהוא צריך, ועל כך הוא בכה.

המדרש מביא סיבה נוספת {בראשית רבה, פרשה ע, אות יא} - למה בכה, שראה האנשים מלחשים אלו לאלו מפני שששקה, מה בא זה לחדש לנו דבר ערוה. שמשעה שלקה העולם בדור המבול עמדו אמות העולם וגדרו עצמן מן הערוה, הדיא אמרת שאנשי מזרח גדורים מן הערוה.

על עצם החשד שחשדוהו, שהוא נהג שלא כשורה, יעקב בכה. כך מובא במדרש, וכך אומר המהרז"ל. במדרש.

אנחנו היום בע"ה, רוצים לעסוק בנושא מרכזי אחד, שמובא כאן בפרשה. נאמר רק עוד הקדמה אחת קצרה:

לאחר שרחל אמנו רצה הביתה, ומבשרת ללבן שיעקב הגיע, שואל אותו לבן - מה משכרתך אתה בא לפה ורוצה לעבוד, מה השכר שאתה רוצה?

{טז} וּלְלֶבֶן שְׁתֵּי בָנוֹת שֵׁם הַגְּדֹלָה לְאֵה וְשֵׁם הַקְּטָנָה רַחֵל: {יז} וְעֵינֵי לְאֵה רְכוֹת וְרַחֵל הִיְתָה יִפְתַּת תַּאֲרַ וִיפְתַּת מֵרָאה

אומרים חז"ל בגמרא {מסכת ב"ב קכג. א} - וְעֵינֵי לְאֵה רְכוֹת ... שבח הוא לה שהיתה שומעת על פרשת דרכים בני אדם שהיו אומרים שני בנים יש לה לרבקה שתי בנות יש לו לבן גדולה לגדול וקטנה לקטן והיתה יושבת על פרשת דרכים ומשאלת גדול מה מעשיו איש רע הוא מלסטם בריות קטן מה מעשיו {בראשית כה-כז} איש תם יושב אוהלים והיתה בוכה עד שנשרו ריסי עיניה.

שואל לבן את יעקב – מה אתה רוצה לעשות?

אומר לו יעקב – {כט, יח} אֶעֱבֹדךָ שֶׁבַע שָׁנִים בְּרַחֵל בְּתָךְ הַקְּטָנָה.

מיד נשאלת שאלה – למה מיד הוא מציע שבע שנים?! תגיד חודשיים, לבן יגיד שנתיים, ותגיעו לפשרה שנה וחצי. למה שבע שנים ישר!?

לבן אפילו לא מתווכח איתו, כי הוא לא ציפה שהוא יציע שבע שנים.

ראיתי שני ביאורים מאוד יפים:



אומר הפרדס יוסף – רבקה אמרה ליעקב, לשבת בבית אחיה "ימים אחדים" – אם ימים זה שנה, כמו שנאמר ויקרא כה, כט {ימים תהיה גאלתו, אז אתה צריך לשבת בבית לבן, שנה של שבתות.

כמה זה שנה של שבתות?

בכל שנה יש 52 שבתות. תכפיל את זה ב-7 שנים, יוצא 364 שבתות.

אמרה לו רבקה – תשב ימים של אחדים, כלומר 364 שבתות.

איך אתה מגיע לזה?

אם תהיה שם שבע שנים, יש לך "ימים אחדים", ולכן הציע יעקב מיד שבע שנים.

עד כאן דברי הפרדס יוסף.

חולפים להם שבע שנים שיעקב עובד בנאמנות אצל לבן. הוא בא ללבן ומבקש ממנו - הבה את אשתי.

אומרים חז"ל במדרש {בראשית רבה, פרשה ע, אות יז} – **ויאמר יעקב אל לבן הבה את אשתי** (בראשית כט, כא), אמר רבי איבוי אפלו אדם פרוץ אין אומר כלשון הזה, כך היה יעקב אומר הבה את אשתי ואבואה אליה, אלא כך אמר לו, אמר לי הקדוש ברוך הוא שאני מעמיד שנים עשר שבטים, עכשו הרי אני כבן שמונים וארבע שנים, ואם אין אני מעמיד עכשו אימתי אני מעמידן, לפיכך הצרך הכתוב לומר: **ויאמר יעקב אל לבן הבה** (גימטריא 12) **את אשתי**.

בחז"ל מסופר על החתונה, שערך לבן הערמומי - (כב) **ויאסף לבן את כל אנשי המקום ויעש משתה**.

אומר החפץ חיים על הפסוק – סדר הפסוק לא נכון. בדר"כ אדם עושה חתונה, ואז באים כל אנשי העיר. כאן כתוב בדיוק ההיפך **ויאסף לבן את כל אנשי המקום ויעש משתה** – קודם כל הוא אסף את כולם, ואחר-כך עשה משתה. היה צריך להיות כתוב **ויעש משתה ויאסף לבן את כל אנשי המקום**.

אומר החפץ חיים – אם תקרא במדרש את מה שמסופר על החתונה הזאת, תבין למה התורה כותבת ככה.

מספר המדרש {בראשית רבה, פרשה ע, אות יח} - **ויאסף לבן את כל אנשי המקום ויעש משתה** (בראשית כט, כב), **כנס כל אנשי מקומו, אמר להם יודעים אתם שהיינו דחוקים למים וכיון שבא הצדיק הזה לכאן נתברכו המים*** רבותי, כולכם יודעים, שמרגע שיעקב הגיע לפה, יש ברכה במקום. אבל תדעו לכם שזה עומד להסתיים. בעוד עשרה ימים, יעקב עוזב את

המקום, הוא מתחתן עם רחל, **אמרין ליה ומה אהני לך** מה אפשר לעשות, אי אפשר למנוע בעדו?!, **אמר להון אין בעיני אתון אלא מרמי ביה** יש אפשרות לעכב אותו בעוד שבע שנים, אבל בשביל זה אני צריך שיתוף פעולה מצדכם, **ויהב ליה לאה דהוא רחים להדא רחל סגי, והוא עבד הכא גבכון שבעה שנין אחרין** אחליף לו את לאה ברחל, והוא יצטרך לעבוד עוד שבע שנים נוספת בשביל רחל. **אמרין ליה עביד מה דהני לך** מה שתבקש מאיתנו, תקבל. **אמר להון הבו לי משכון** תנו לי ערבויות **דלית חד מנכון מפרסם** שאף אחד מכם לא יספר על התרגיל הזה. אני לא סומך עליכם. לא תספרו, אחרי החתונה תקבלו בחזרה את הערבויות, **ויהבון ליה משכונין** נתנו לו ערבויות. אחד נתן שעון, השני עט, השלישי ויזה, **ואזל ואיתי עליהון חמר משח וקופר** הלך לבן והמיר את כל הערבויות לכסף, ובכסף הזה קנה את כל הדברים לחתונה, **הוי למה נקרא שמו לבן הארמי שרמה באנשי מקומו**.

*כתוב בחז"ל, שלפני שיעקב הגיע, לא היו מים, ולאחר שיעקב הגיע, היה שפע של מים, ולכן היתה אבן גדולה עפ"י הבאר, כי לא היה מספיק מים לתצרוכת המים של אנשי המקום.

יוצא, שכל אחד אכל מהכסף שלו. דבר יצירתי מאוד ☺

אומר החפץ חיים – זה מה שכתוב כאן **ויאסף לבן את כל אנשי המקום**. קודם הוא אסף אותם, ומהכסף שלהם **ויעש משתה**!

מספר המדרש, שהחתונה הזאת נערכה בחושך גמור. אפילו השושבינים שבאו לקחת אותו לחופה, באו בלי נרות. ☺

יעקב אבינו מגיע לאולם, חושך מוחלט. הוא שומע אנשים מתלחששים ... "זה היה חלק מהתרגיל של לבן..."

נכנס יעקב לאולם ושואל את לבן – מה זה החושך הזה???

איך אומרים – חתונה כזאת, לא **רואים** כל יום ☺

אמר לו לבן – זה מנהג המקום. כאן אנשים פרושים, אנשים צדיקים. לא כמו במקומות אחרים, שמסתכלים על מה שלא צריך להסתכל.

עם "מנהג תושבי המקום" הוא לא הולך להתווכח. הוא יודע שבעוד שבוע הוא הולך מהמקום.

למחרת בבוקר - {כה} **ויהי בבקר והנה הוא לאה**.

אומר המדרש {בראשית רבה, פרשה ע, אות יח} - **בצפרא והנה היא לאה, אמר לה מה רמיתא בת רמאה, לאו בלילא הוה קרינא רחל ואת ענית לי** אני קורא לך רחל, ואת עושה מה שאני אומר לך בשם רחל, כשאת לאה?!. **אמרה ליה** אמרה לאה ליעקב **אית ספר דלית ליה תלמידים** ראית פעם אומן שאין לו

כך גם מביא המדרש רבה לבראשית רבה. פרשה ע, אות טו -
וְעֵינֵי לְאֵה רְכּוֹת (בראשית כט, יז), אֲמֹרָאֵי דְרַבִּי יוֹחָנָן
תַּרְגָּם קוֹדְמוֹי וְעֵינֵי לְאֵה הוּוּ רְכִיכִין, אָמַר לִיה עֵינֹהֵי דְאֲמָר
הוּוּ רְכִיכִין, וְיִמְהוּ רְכּוֹת, רְכּוֹת מִבְּכִיָּה, שְׁהִיוּ אוֹמְרִים כִּךְ הִיוּ
הַתְּנָאִים בין רבקה ולבן, **הַגְּדוּלָּה לַגְּדוּל וְהַקְטָנָה לַקְטָן,**
וְהִיתָה בּוֹכָה וְאוֹמֶרֶת יְהִי רְצוֹן שְׁלֵא אֶפְל בְּגוֹרְלוֹ שֶׁל רְשָׁע.

אומר **מלא העומר** - עכשיו תבין היטב, את דברי לאה ליעקב.

שואל אותה יעקב אבינו - "איך עשית דבר כזה?! דיברתי איתך לבילה ואת עונה לי בתור רחל?!!"
 ענתה לו לאה - ממך למדתי! היות וקנית את הבכורה, אז עכשיו אתה נעשית הבכור. אם ככה, הגדול לגדולה והקטן לקטנה!

לפני שקנית את הבכורה, היית הקטן, ולכן היית שייך לרחל. עכשיו שאתה הבכור, באופן טבעי, אני צריכה להיות שלך, כמו שהתנו ההורים שלנו. לכן הסכמתי להיכנס מתחת לחופה, כי זה מתאים לשטר התנאים.

כך אומר הספר **מלא העומר**, לבאר את הדברים.

לאחר ההקדמה הזאת, נוכל בס"ד לעמוד על דברי גמרא במסכת מגילה. שם עוסקת הגמרא בעיקר באסתר המלכה, אבל הגמרא מסיקה מסקנה לגבי דמותה של רחל אמנו. אנחנו רוצים עפ"י הגמרא הזאת, לעמוד על ארבעה מדרשים, שכל אחד תופס מבט אחר על רחל אמנו, ומכאן אנחנו רוצים להגיע ליסוד מסוים:

אומרת הגמרא {מסכת מגילה יג, ב} - {איוב לו-ז} לא יגרע מצדיק עיניו בשכר צניעות שהיתה בה ברחל זכתה ויצא ממנה שאול ובשכר צניעות שהיה בו בשאול זכה ויצאת ממנו אסתר. ומאי צניעות היתה בה ברחל דכתיב

{בראשית כט-יב} ויגד יעקב לרחל כי אחי אביה הוא. וכי אחי אביה הוא והלא בן אחות אביה הוא?! אלא בפעם הראשונה שבאה רחל עם הצאן אמר לה שאל אותה יעקב מינסבא לי

תהיה מוכנה להינשא לי? אמרה ליה אין כן מיהו תדע לך אבא רמאה הוא החם העתידי שלך הוא נוכל ולא יכלת ליה ולא תוכל לגבור עליו אמר לה אחיו אנא ברמאות אם הוא רמאי, אני אחיו ברמאות אמרה ליה ומי שרי לצדיקי לסגויי ברמיותא מותר לצדיק לנהוג ברמאות?! אמר לה אין כן {שמואל ב כב-כז} עם נבר תתבר ועם עקש תתפל. אמר לה יעקב ומאי רמיותא

איזה סוג של רמאות הוא כבר יכל לעשות?! אמרה ליה אית לי אחתא דקשישא מינאי יש לי אחות מבוגרת ממני ולא מנסיב לי מקמה והוא לא יסכים לחתן אותי לפניה. מסר לה סימנים אמר לה יעקב, את זה בקלות אפשר לפתור. אמסור לך סימנים, וממילא, לביל החתונה, מי שאשאל אותה על הסימנים ותענה לי, אדע שזו את.

תלמידים?! לא כך היה צווח לך אבובך לא כך אביך עשה איתך?! , עשוי, ואת עני ליה הוא קרא לך עשוי, ואתה ענית לו.

רבתי, בוקר ראשון, שיחה ראשונה אחרי החתונה.

אתה קורא את הדברים האלה ושואל - מה זאת ההתנהלות הזאת שיש בין יעקב אבינו ולאה?!

שני ביאורים נפלאים, שפותחים לנו פתח חדש לגמרי בכל הנושא הזה, ולא כמו שאנחנו מדמיינים איך היתה השיחה הזאת:

אומרים חז"ל - הם התווכחו כאן ויכוח הלכתי.

נקדים הקדמה:

דורשים חז"ל {ב"ב קנג, א} על הפסוק {כט, יז} **וְעֵינֵי לְאֵה רְכּוֹת**, שנשרו ריסי עיניה, שהיתה עומדת על פרשת דרכים ובוכה, כי לא רצתה לחשוב אפילו רגע אחד, שיכל להיות סיכוי שהיא תינשא לעשו. זהו שבחה של לאה, שנשרו ריסי עיניה מרוב התפילה.

שואל אותה יעקב - איך יכל להיות שדבקה בך מידת השקר הזאת?! הרי את הצדיקה!

אומר **היפה תואר** - אמרה לו לאה - דבר זה ממך למדתי! איך יכל להיות, שבשעה שאבא שלך קורא לך עשוי, אתה עונה לו, אתה הרי עמוד האמת?!

כי אם אמא שלך אומרת לך לעשות, גם אם זה לא מסתדר עפ"י האמת, עושים מה שאמא אומרת!

גם לי היה את אותו ספק, אם מותר לי לעשות את זה או לא. חיפשתי מי יורה לי היתר לעשות את זה, והתשובה שקיבלתי היתה ממך! אז אם אבא שלי אומר לי לעשות דבר מסוים, אני עושה מה שאבא שלי אומר!

אם ככה יוצא, שאת הדבר הזה, למדה לאה מיעקב.

עד כאן דברי **היפה תואר**, בביאור המדרש.

בספר מלא העומר, אותו דבר מופיע גם בסכת דוד, שניהם אומרים את אותו רעיון:

כתוב בתנחומא ישן, שבשעה שנולדו יעקב ועשו, ובשעה שנולדו רחל ולאה, החליפו ביניהם רבקה אמנו ולבן איגרות וקבעו בניהם, שהם יחתנו את ילדיהם אחד עם השני. הגדול עם הגדולה, והקטן עם הקטנה.

יוצא שלאה, היתה אמורה להתחתן עם עשו. היא לא סתם ככה בכתה. היא בכתה, כי ידעה שנכתב שטר תנאים, והיות וכך, נשרו כל ריסי עיניה מהתפילות שלה.

אבל ודאי לא מושג כזה בשם 'צניעות', והשאלה שנשאלת היא – למה קוראים לזה צניעות?

המדרש רבה, מתייחס לעניין, תחת התואר של 'מסירת סוד'.

אומר המדרש {בראשית רבה, פרשה עא, אות ה} - **רחל תפסה פלך שתקה** היא לא גילתה ליעקב, שלבן מתכוון לרמאות אותו, ועמדו כל בניה בעלי מסטירין בזכות זה, כל בניה ידעו לשמור סוד. **בנימין (שמות כח, כ): ישפה, ישפה, יודע במכירתו של יוסף ואינו מגיד. שאול (שמואל א, י, טז): ואת דבר המלוכה לא הגיד לו. אסתר (אסתר ב, כ): אין אסתר מגדת מולדתה ואת עמה.**

המדרש לא קורא לזה 'צניעות', אלא 'בעלי מסטירין' – יודעים לשמור סוד.

יוצא עפ"י דברי המדרש, חידוש גדול – שמירת סוד, זו תכונה שעוברת בתורשה.

במדרש איכה {איכה רבה, פתיחה, אות כד}, כתוב דבר שדיברנו עליו כבר בעבר, נקרא רק את הקטעים שאנחנו צריכים:

בשעה שישב ירמיהו וקונן על החורבן, מספר המדרש:

אמר הקדוש ברוך הוא לירמיה, אני דומה היום לאדם שהיה לו בן יחידי ועשה לו חפה ומת בתוך חפתו, ואין לך כאב לא עלי ולא על בני, לך וקרא לאברהם ליצחק וליעקב ומשה מקבריהם, שהם יודעים לבכות. אמר לפניו רבוננו של עולם איני יודע היכן משה קבור, אמר לו הקדוש ברוך הוא לך עמד על שפת הירדן והרם קולך וקרא בן עמרם בן עמרם עמד וראה צאנך שבלעום אויבים. מיד הלך ירמיה למערת המכפלה ואמר לאבות העולם, עמדו שהגיע זמן שאתם מתבקשין לפני הקדוש ברוך הוא, אמרו לו למה, אמר להם איני יודע, מפני שהיה מתירא שלא יאמרו בימך היתה לבנינו זאת. הניחן ירמיה ועמד על שפת הירדן וקרא בן עמרם בן עמרם עמד הגיע זמן שאתה מבקש לפני הקדוש ברוך הוא. אמר לו מה היום מיומים שאני מבקש לפני הקדוש ברוך הוא, אמר לו ירמיה איני יודע. הניחו משה והלך אצל מלאכי השרת, שהיה מכיר אותן משעת מתן תורה, אמר להם משרתי עליונים כלום אתם יודעים מפני מה אני מתבקש לפני הקדוש ברוך הוא, אמרו לו בן עמרם אי אתה יודע שבית המקדש חרב וישראל גלו, והיה צועק ובוכה עד שהגיע לאבות העולם, מיד אף הם קרעו בגדיהם והניחו ידיהם על ראשיהם והיו צועקים ובוכין עד שערי בית המקדש, כיון שראה אותם הקדוש ברוך הוא מיד ויקרא ה' אלהים צבאות ביום ההוא לבכי ולמספד ולקרחה ולחגר שק, ואלמלא מקרא שכתוב אי אפשר לאמרו, והיו בוכין והולכין משער זה לשער זה,

הגמרא לא אומרת מה היו הסימנים, אבל הדעת זקנים מבעלי התוספות כותב מה הם היו.

כותב הדעת זקנים - ויהי בבקר. שכל הלילה היתה עושה עצמה כרחל מתוך השלשה סימנין שמסרה לה נדה וחלה והדלקת הנר כמו שמסרן יעקב לרחל.

ממשיכה הגמרא ואומרת - **מסר לה סימנים כי מטא ליליא** הגיע ליל החתונה אמרה השתא מיכספא אחתאי עכשיו אחותי תתבייש, ומה יהיה?! הוא יזרוק אותה מהבית, ואחותי תתבזה מסרתינהו ניהלה הלכה רחל, ומסרה ללאה את הסימנים והיינו דכתיב {בראשית כט-כה} **ויהי בבקר והנה היא לאה מכלל דעד השתא לאו לאה היא** עד עכשיו הוא לא ידע שזו לאה?! **אלא מתוך סימנין שמסרה רחל ללאה לא הוה ידע עד השתא** היות והוא בא בלילה, ושאל אותה את הסימנים, והיא ענתה, אז ממילא הוא היה בטוח שזו רחל לפיכך זכתה ויצא ממנה שאול. ומה צניעות היתה בשאול דכתיב {שמואל א י-טז} **ואת דבר המלוכה לא הגיד לו אשר אמר שמואל זכה ויצאת ממנו אסתר... דכתיב {אסתר ב, כ} אין אסתר מגדת מולדתה ואת עמה.**

מי ששם לב, חז"ל מתייחסים לשמירת סוד, תחת הכותרת של 'צניעות' – "בשכר צניעות שהיתה בה ברחל זכתה ויצא ממנה שאול...". ומה הוא עשה? "ואת דבר המלוכה לא הגיד..."

מה זה "ואת דבר המלוכה לא הגיד"?! אתה יכל להגיד שהוא עניו, הוא לא סיפר שהוא התמנה למלך. אתה יכל להגיד שהוא שומר סוד... "זכה ויצאת ממנו אסתר" מה אסתר עשתה???

{אסתר ב, כ} **אין אסתר מגדת מולדתה ואת עמה.**

נשאלת השאלה - מה זה קשור לצניעות??? זה שמירת סוד!

חז"ל בגמרא, מתייחסים לזה כאל צניעות.

אומר רש"י - **מסרתן.** ללאה והוא צניעות שלא יתפרסם הדבר שמסר לה סימנין.

היא מסרה את הסימנים לאחותה, ולא אמרה לה שאלו 'סימנים', אלא מה?

היא לימדה אותה את ההלכות האלה – נידה, חלה והדלקת הנר, ולא אמרה לה שמדובר כאן בסימנים שיעקב אבינו מסר לה. זה מה שנקרא "צניעות".

אני לא חושב שהתואר הזה צריך להיקרא 'צניעות'. אפשר לקרוא לזה 'מסירת סוד', אפשר לקרוא לזה בכל מיני שמות,

כאדם שמתו מוטל לפניו, והיה הקדוש ברוך הוא סופד ואמר אוי לו למלך שבקטנותו הצליח ובזקנותו לא הצליח...

אמר אברהם לפני הקדוש ברוך הוא, רבוננו של עולם מפני מה הגלית את בני ומסרתן בידי האמות והרגום בכל מיתות משנות, והחרבת את בית המקדש מקום שהעלית את יצחק בני עולה לפניך. אמר לו הקדוש ברוך הוא לאברהם בניך חטאו ועברו על כל התורה ועל עשרים ושנים אותיות שבה, הדא הוא דכתיב (דניאל ט, יא): וכל ישראל עברו את תורתך. אמר אברהם לפני הקדוש ברוך הוא רבוננו של עולם מי מעיד בהם בישראל שעברו את תורתך, אמר לו תבא תורה ותעיד בהם בישראל, מיד באה תורה להעיד בהן, אמר לה אברהם בתי את באה להעיד בהן בישראל שעברו על מצותיך ואין לך בשת פנים מפני, זכרי יום שהחזירך הקדוש ברוך הוא על כל אמה ולשון ולא רצו לקבלך עד שבאו בני להר סיני וקבלו אותך וכבדוך, ועכשו את באה להעיד בהם ביום צרתם. כיון ששמעה תורה כך עמדה לצד אחד ולא העידה בהן. אמר לו הקדוש ברוך הוא לאברהם יבאו עשרים ושנים אותיות ויעידו בהן בישראל. מיד באו עשרים ושנים אותיות, באה אל"ף להעיד בישראל שעברו על התורה, אמר לה אברהם, אל"ף את ראש לכל האותיות ובאת להעיד בישראל ביום צרתם, זכרי יום שנגלה הקדוש ברוך הוא על הר סיני ופתח בך (שמות כ, ב): אנכי ה' אלהיך, ולא קבלוך אמה ולשון אלא בני, ואת באת להעיד בבני. מיד עמדה אל"ף לצד אחד ולא העידה בהן. באתה בי"ת להעיד בהם בישראל, ואמר לה אברהם בתי את באת להעיד על בני, שהם זריזין בחמשה חמשי תורה שאת בראש התורה, הדא הוא דכתיב (בראשית א, א): בראשית ברא אלהים, מיד עמדה בי"ת לצד אחד ולא העידה כלום. באתה גימ"ל להעיד בישראל, אמר לה אברהם גימ"ל את באת להעיד בבני שעברו על התורה, כלום יש אמה שמקימת מצות ציצית שאת נתונה בראש, אלא בני, הדא הוא דכתיב (דברים כב, יב): גדלים תעשה לך. מיד עמדה גימ"ל לצד אחד ולא העידה כלום. וכיון שראו כל האותיות שהשתיקן אברהם, נתבישו ועמדו בעצמן ולא העידו בישראל. מיד פתח אברהם לפני הקדוש ברוך הוא ואמר רבוננו של עולם למאה שנה נתת לי בן, וכשעמד על דעתו והיה בחור בן שלשים ושבע שנים אמרת לי העלהו עולה לפני, ונעשיתי עליו כאכזרי ולא רחמתי עליו, אלא אני בעצמי כפתתי אותו, ולא תזכר לי זאת ולא תרחם על בני. פתח יצחק ואמר רבוננו של עולם, כשאמר לי אבא (בראשית כב, ח): אלהים יראה לו השה לעלה בני, לא עכבתי על דבריך ונעקדתי ברצון לבי על גבי המזבח ופשטתי את צוארי תחת הסכין, ולא תזכר לי זאת ולא

תרחם על בני ולא ענה לו הקב"ה... פתח יעקב ואמר רבוננו של עולם, לא עשרים שנה עמדתי בבית לבן, וכשיצאתי מביתו פגע בי עשו הרשע ובקש להרג את בני ומסרתי עצמי למיתה עליהם, ועכשו נמסרו ביד אויביהם כצאן לטבחה, לאחר שגדלתים כאפרוחים של תרנגולים וסבלתי עליהם צער גדול בנים, כי רב ימי הייתי בצער גדול בעבורם, ועתה לא תזכר לי זאת לרחם על בני. פתח משה ואמר רבוננו של עולם, לא רועה נאמן הייתי על ישראל ארבעים שנה ורצתי לפניהם כסוס במדבר, וכשהגיע זמן שיכנסו לארץ גזרת עלי במדבר יפלו עצמותי, ועכשו שגלו שלחת לי לספד ולבכות עליהם, זהו המשל שאומרים בני אדם מטוב אדוני לא טוב לי ומרעו רע לי. באותה שעה אמר משה לירמיה לך לפני שאלך ואביאם ואראה מי מניח ידו עליהם. אמר לו ירמיה אי אפשר לילך בדרך מפני ההרוגים, אמר לו אף על פי כן, מיד הלך משה וירמיה לפניו, עד שהגיעו לנהרות בבבל, ראוהו למשה ואמרו זה לזה בא בן עמרם מקברו לפדותינו מיד צרינו, יצתה בת קול ואמרה גזרה היא מלפני...

בהמשך מופיעה רחל אמנו, שלא הוזמנה ע"י הקב"ה. הקב"ה אומר לירמיהו, לעורר את אברהם, יצחק, יעקב ומשה מקברם. הוא לא ביקש לעורר את רחל.

ממשיך המדרש ואומר:

באותה שעה קפצה רחל אמנו לפני הקדוש ברוך הוא ואמרה רבוננו של עולם, גלוי לפניך שיעקב עבדך אהבני אהבה יתרה ועבד בשבילי לאבא שבע שנים, וכשהשלימו אותן שבע שנים והגיע זמן נשואי לבעלי, יעץ אבי להחליפני לבעלי בשביל אחותי, והקשה עלי הדבר עד מאד כי נודעה לי העצה, והודעתי לבעלי ומסרתי לו סימן שיכיר ביני ובין אחותי כדי שלא יוכל אבי להחליפני, ולאחר כן נחמתי בעצמי וסבלתי את תאזתי ורחמתי על אחותי שלא תצא לחרפה, ולערב חלפו אחותי לבעלי בשבילי, ומסרתי לאחותי כל הסימנין שמסרתי לבעלי, כדי שיהא סבור שהיא רחל. ולא עוד אלא שנכנסתי תחת המטה שהיה שוכב עם אחותי והיה מדבר עמה והיא שותקת ואני משיבתו על כל דבר ודבר, כדי שלא יכיר לקול אחותי וגמלתי חסד עמה, ולא קנאתי בה ולא הוצאתיה לחרפה. ומה אני שאני בשר ודם עפר ואפר לא קנאתי לצרה שלי ולא הוצאתיה לבושה ולחרפה, ואתה מלך חי וקיים, רחמן, מפני מה קנאת לעבודת כוכבים שאני בה ממש, והגלית בני ונהרגו בחרב ועשו אויבים בם כרצונם. מיד נתגלגלו רחמיו של הקדוש ברוך הוא ואמר, בשבילך רחל אני מחזיר את ישראל למקומן, הדא הוא דכתיב (ירמיה לא, יד): כה אמר ה' קול ברמה נשמע נהי

**בְּכִי תִמְרוּרִים רָחַל מִבְּכָה עַל בְּנֵיהָ מֵאַנְהָ לְהַנָּחֵם עַל בְּנֵיהָ
כִּי אֵינָנוּ. וְכָתִיב (יִרְמִיָּה לֹא, יֵד): כֹּה אָמַר ה' מִנְעִי קוֹלְךָ
מִבְּכִי וְעֵינַיִךָ מִדְּמָעָה כִּי יֵשׁ שָׂכָר לְפַעֲלֹתֶךָ וְגו', וְכָתִיב
(יִרְמִיָּה לֹא, יֵד): וַיֵּשׁ תִּקְוָה לְאַחֲרִיתֶךָ נְאֻם ה' וְשָׁבוּ בָנִים
לְגִבּוֹלָם.**

עד כאן דברי המדרש, בפתיחה לאיכה.

מי שקורא את המדרש הזה, מיד שואל את עצמו כמה וכמה שאלות:

הקב"ה אומר לרחל אמנו "בשבילך אני מחזיר בנים למקומם".

נשאלת השאלה – אם המעשה של רחל, הוא מעשה שבשבילו אפשר להחזיר בנים למקומם, למה אנחנו לא מאזכרים את זה בכל יום?

לפני הקרבנות, אנחנו מזכירים בכל יום את עקידת יצחק. אברהם אבינו אומר "אני עקדתי את בני...". יצחק אבינו אומר "אני נעקדתי...". הקב"ה לא אומר להם – "בשבילכם אני מחזיר את הבנים למקומם". על מה הוא מחזיר את הבנים למקומם?! בשביל רחל!

יוצא, שהמעשה של רחל, אליבא דהקב"ה, כדי להביא לבנין בית הבחירה, הוא מעשה שיש בו יותר זכויות ממעשה העקידה.

לכאורה, ודאי שהעקידה הוא מעשה גדול יותר. בכל יום לפני הקרבנות, אנחנו מזכירים את העקידה. בראש השנה, אנחנו מבקשים מהקב"ה "ועקידת יצחק היום לזרעו תזכור". אז למה לבנין בית הבחירה, משתמש הקב"ה בזכות של רחל אמנו, ולא בזכות של העקידה?

שאלה נוספת - האם היה מותר לרחל אמנו, למסור את הסימנים ללאה?

מה היא אמרה?! "אני לא רוצה שאחותי תצא לבושה ולחרפה".

בשביל שאחותך לא תצא לבושה ולחרפה, כביכול, מותר לך לפגוע באמון של מישהו שמסר בידך סימן!?

אם אנחנו רואים שהקב"ה אומר לרחל "בשבילך אני מחזיר בנים לגבולם", סימן שהקב"ה הסכים למעשה הזה של רחל.

נשאלת שאלה – מה רחל אמנו היתה עושה, אם למחרת בבוקר, כשנודע ליעקב אבינו שהיא מסרה את הסימנים, היה אומר לה יעקב "אני לא רוצה להתחתן איתך! לא רוצה להינשא לאשה שמסרה סימנים שאני נתתי לה"?

יכל להיות שיעקב אבינו היה אומר- "התחתנתי איתה. מהשמים גלגלו ככה, אני נישאר עם לאה, אבל עם רחל אני לא מתחתן! הרי מה אמרה לו לאה בבוקר!?

"אליבא לשטר התנאים, עכשיו אני צריכה להינשא לך. כי באותו רגע שאתה קנית את הבכורה, אתה נהפכת לבכור, ואני הבכורה. אז הגדול לגדולה והקטן לקטנה"

יכל להיות שהיה אומר לה יעקב אבינו – "אם לאה צודקת, את צריכה להינשא לעשו". במצב כזה, היא לא היתה מתחתנת עם יעקב אבינו, ואז לא היה לה שום חלק בבנין עם ישראל.

הלכה רחל אמנו, וסיכנה את כל היכולת שלה להיות שותפה בבנין עם ישראל. היא הרי לא ידעה מה יעשה יעקב למחרת בבוקר!

הולכת רחל, ועושה את השכלולים שלה, ומוסרת את הסימנים גם במחיר שיכל להיות, שיעקב לא יקח אותה!

זה המעשה של רחל, והשאלה שנשאלת כאן היא – מה מונח במעשה הזה?

ראיתי באחד הספרים, שאת שמו אני לא רוצה להזכיר (תיכף אגיד לכם למה), שהוא מנסה להבין למה העקידה לא מהווה זכות, ולמה מעשה מסירת הסימנים, כן מהווה זכות לבנין בית הבחירה?

וכך כותב אותו ספר – ונראה לי, שהסיבה של מעשה הסימנים, זה שהביא את בנין בית הבחירה מחדש, מתאים לדברי הגמרא.

מספרת הגמרא (מסכת גיטין נה, ב, נו, א) – אקמצא ובר קמצא חרוב ירושלים על קמצא ובר-קמצא, חרבה ירושלים דהוא גברא דרחמיה קמצא ובעל דבביה בר קמצא עבד סעודתא אמר ליה לשמעיה אמר לשמש שלו זיל אייתי לי קמצא לך ותזמין את חברי קמצא אזל אייתי ליה בר קמצא הלך והזמין בטעות את בר-קמצא אתא אשכחיה דהוה יתיב אמר ליה מכדי ההוא גברא בעל דבבא אמר בעל השמחה דההוא גברא הוא לבר קמצא מאי בעית "מה אתה עושה פה!?" הכא קום פוק לך מפה מיד! אמר ליה הואיל ואתאי שבקן ויהיבנא לך דמי מה דאכילנא ושתינא. אם כבר באתי, אשלם לך את מה שאכלתי, רק אל תסלק אותי מול כולם אמר ליה לא בשום פנים ואופן לא, לך מכאן! אמר ליה יהיבנא לך דמי פלגא דסעודתיך אתן לך חצי מהסעודה אמר ליה לא רוצה, צא מפה! אמר ליה יהיבנא לך דמי כולה סעודתיך אתן לך את כל דמי הסעודה, רק אל תבייש אותי מול כולם! א"ל לא בשום פנים ואופן לא! נקטיה בידיה תפס אותו בידו ואוקמיה ואפקיה הקים אותו וזרק אותו מהאולם! אמר הואיל והוון יתיבי

אותם, ונותן ללאה !!! שבע שנים, רחל אמנו רואה, ושותקת !

היא גם לא אומרת ליעקב – אל תשלח לי, זה גם ככה לא מגיע אלי. אדרבא, תעביר את זה ללאה, שהיא תיהנה מזה !

ממשיך המדרש ואומר - אמר רבן שמעון בן גמליאל, כל ימי גדלתי בין החכמים ולא מצאתי לגוף טוב אלא שתיקה (משנה אבות א, יז). רחל תפשה בשתיקה, עמדה זרעה בשתיקה, ראתה סבלונותיה ביד אחותה ושתיקה. בנימין בנה, האבן שלו מן האפוד ישפה, יודע במכירת יוסף ושותק. וזהו ישפה, יש לו פה ושותק. שאול בן בנה, ואת דבר המלוכה לא הגיד לו (ש"א י, טז). אסתר, אין אסתר מגדת מולדתה (אסתר ב, כ). לאה תפשה בהודיה, עמדה זרעה בהודיה אחריה. היא אמרה, הפעם אודה את ה'. יהודה בנה אחריה, יהודה אתה יודוך אחיך (בראשית מט, ח). דוד, הודו לה' כי טוב (תהלים קיח, א). דניאל, מצלא ומודא (דניאל ו, יא). אמר רבי יהודה, גדולה שתיקה, שבזכות שתיקתה של רחל, זכתה והעמידה שני שבטים בישראל אפרים ומנשה יתר על השבטים. ולמה שתיקה. אמר רבי שמעון בר יוחאי, אמרה אם משלחת אני ומודעת ליעקב שאבא נותן לאחותי מה שהוא משלח לי, אינו נוטל אותי, ואבא אין משיאני לו, ואני מתרחקת מן הגוף הצדיק הזה. אמר לה הקדוש ברוך הוא, את שתיקת, חייך, בזכות אותה שתיקה אני זוכרך, שנאמר: ויזכר אלהים את רחל.

זה לא ניגמר כאן.

שבע שנים של קבלת סבלונות ושתיקה, מסירת הסימנים בליל החופה, וארבע שנים אחרי זה עוד אירוע. מה קרה ארבע שנים אחרי זה ?

כבר יעקב נשוי ללאה, יש לו ארבעה ילדים. נולד יהודה, ורחל עדיין עקרה. מגיע ראובן מהשדה, ויש בידיו דודאים. הדודאים האלה, אומרים חז"ל, יש להם סגולה, שכל מי שלוקח אותם, מתעבר.

רואה את זה רחל אמנו, ומבקשת מלאה שתיתן לה מעט מהדודאים.

אומרת לה לאה (ל, טו) המעט קחתך את אישי ולקחת גם את דודאי בני !?

אומרת לה רחל "את צודקת, תקבלי פיצוי ... לכן ישכב עמך הלילה תחת דודאי בנך..."

נשאלת השאלה – רחל אמנו היתה צריכה להגיד "אני לקחתי לך את בעלך ?! אני נתתי לך אותו ! אלמלא לא הייתי נותנת לך סימנים, לא היית נשואה לו עד עצם היום הזה"

רבנן ולא מחו ביה הואיל והויו שם החכמים ולא מחו בו ש"מ קא ניחא להו משמע, שכולם שותפים לאותו ענין איזיל איכול בהו קורצא בי מלכא אזל אמר ליה לקיסר מרדו בך יהודאי הלך והלשין לקיסר "מרדו בך היהודים". וכך התחיל החורבן...

יוצא עפ"י דברי הגמרא, שאם היו קמים האנשים ומוחים בידו, בית המקדש לא היה נחרב.

אומר אותו ספר – אם ככה תבין טוב מאוד, למה צריכים את הזכויות של רחל, ולא של אברהם ויצחק. מה אמרה רחל ? "ומה אני, שאני בשר ודם, מסרתי את הסימנים לאחותי, כדי שלא תצא לבושה ולחרפה". ואמרנו שהסיבה שנחרב הבית, בגלל הבושה והחרפה שעשו לבר-קמצא. אם ככה, חיפש הקב"ה זכויות של חוסר בושה. איפה יש לנו סימנים כאלה ???

במסירת הסימנים ע"י רחל אמנו לאחותה, כדי שהיא לא תתבזה !

אם ככה יוצא, שהמעשה הזה מכפר על מה שכתוב בגמרא, שעל קמצא ובר-קמצא, חרבה ירושלים.

רעיון נפלא.... אבל לא נכון !

למה לא נכון ?

יכל להיות שהוא נכון, אבל הוא לא מתאים לתאריכים. כיון שהזמן שרחל אמנו התיצבה מול הקב"ה, היה בחורבן בית ראשון.

חורבן בית ראשון, היה בגלל עבודה זרה, גילוי עריות ושפיות דמים. אם תסתכלו במדרש, תראו שכתוב "ומה אני שאני בשר ודם עפר ואפר לא קנאתי לצרה שלי ולא הוצאתיה לבושה ולחרפה, ואתה מלך חי וקים, רחמן, מפני מה קנאת לעבודת כוכבים שאין בה ממש...". אם ככה, זה לא מתאים לתאריכים, אבל בכל זאת, זה פירוש יפה מאוד.

מה שאנחנו כן רוצים להוציא מכאן, זה רעיון נפלא !

רבתי, מעשה מסירות הנפש של רחל אמנו, לא התחיל באותו לילה שהיא מסרה את הסימנים. אותו לילה שהיא מסרה את הסימנים, זה כבר היה הסיום של התקופה.

אומר המדרש (תנחומא, פרשת ויצא, אות ו) - אין לך נאה מן רחל, ובשביל נויה בקש יעקב לשא אותה, והיה משלח סבלונות לתנם לרחל, ולכן נותנן ללאה והיתה רחל שותקת.

שבע שנים יעקב שולח סבלונות לרחל, הולך לבן ולוקח



מקום זכויות, כדי לבוא ולאסוף זכויות על האדם. בשעת הדין, גם זה נחשב לזכות.

הרמב"ן אומר, שהזכויות של לוט, נבעו מזה שהוא הלך עם אברהם אבינו.

בא ר' אהרון קוטלר, בספרו משנת רבי אהרון ואומר – אני לא מבין בכלל, את מדרש חז"ל. מחפשים זכויות ללוט?! חסרות ללוט זכויות?! הרי הוא מוכן למות בשביל לארח אורחים!

הרי שבאו האורחים לסדום, אמר להם **וְלִינוּ וְרָחֲצוּ רַגְלֵיכֶם וְהִשְׁכַּמְתֶּם וְהִלְכְתֶּם לְדַרְכְּכֶם** – קודם תלכו לישון, ואחר-כך תרחצו רגלים. למה?

אם יבואו מהשב"כ של סדום וישאלו – מה זה פה, אתה מארח אורחים?! יגיד להם לוט – הרגע הגיעו. תראו, הרגלים שלהם עוד מלוכלכות.

אשתו הולכת לספר בחוץ שיש אורחים. מיד כל אנשי סדום צרים על הבית "או שתיתן לנו את האורחים, או שנהרוג אותך".

הוא מוכן לתת את הבנות שלנו, רק שלא יפגעו באורחים!

את בתו של לוט, תפסו נותנת אוכל לעני. מרחו אותה בדבש ושמו אותה על החומה. באו הדבורים עקצו אותה ומתה.

מחפשים זכויות ללוט?! מדובר כאן באדם שמסר את הנפש שלו. הבת שלו מתה בגלל חסד!

כך שואל ר' אהרון קוטלר.

אומר המדרש {ויקרא רבה, פרשה כט, אות ט} - **רבי ביבי בר אבא בשם רבי יוחנן אמר עמד אברהם אבינו בתפלה ותחנונים לפני הקדוש ברוך הוא ואמר לפניו רבוננו של עולם גלוי וידוע לפניך בשעה שאמרת לי (בראשית כב, ב): קח נא את בנך את יחידך, ה'ה בלבי מה להשיבך, וה'ה בלבי מה לאמר, אתמול אמרת לי (בראשית כא, יב): כי ביצחק יקרא לך זרע, ועכשיו אתה אומר לי (בראשית כב, ב): והעלהו שם לעולה זה לא מסתדר, אלא כשם שה'ה לי מה להשיבך וכבשתי את יצרי ולא השיבותיך (תהלים לח, עד): כחרש לא אשמע וכאלם לא יפתח פיו, כך קשיהו בניו של יצחק באים לידי עברות ומעשים רעים תהא מזכיר להם עקדת יצחק אביהם ועמד מכסא הדין לכסא רחמים ומתמלא עליהם רחמים, ותרחם עליהם ותהפך להם מדת הדין למדת רחמים, אימתי בחדש השביעי בראש השנה.**

אברהם אבינו מבקש מהקב"ה, שיזכור לו את סגירת הפה שלו "כשם שה'ה לי מה להשיבך וכבשתי את יצרי ולא השיבותיך".

לא, היא לא אומרת לה את זה, אלא "אני מתנצלת, תקבלי פיצוי".

שבע שנים של העברת סבלונות, שומעת ושותקת. זוהי דמותה של רחל אמנו.

הגמרא קוראת לזה "בשכר צניעות שהיה בה ברחל".

המדרש קורא לזה "בגלל מסטירין שהיה בה ברחל" - היא ידעה לשמור סוד.

הייתי רוצה לעמוד על ענין שמירת סוד. נקרא שני מדרשי חז"ל, לא נאריך מעבר לזה:

בפרשת וירא, אומרת התורה {יט, כט} **וְיְהִי בְשַׁחַת אֱלֹהִים אֶת עַרְי הַכֹּפֵר וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת אַבְרָהָם וַיִּשְׁלַח אֶת לוֹט מִתּוֹךְ הַהֶפְכָּה בְּהֶפֶךְ אֶת הָעָרִים אֲשֶׁר יָשָׁב בְּהֵן לוֹט.**

אומר רש"י - ויזכור אלהים את אברהם. מהו זכירתו של אברהם על לוט, נזכר שהיה לוט יודע ששרה אשתו של אברהם, ושמע שאמר אברהם במצרים על שרה (יב יט) אחותי היא, ולא גלה הדבר, שהיה חס עליו, לפיכך חס הקדוש ברוך הוא עליו.

אומר המדרש {בראשית רבה, פרשה נא, אות ו} - ויהי בשחת אלהים את ערי הכפר ויזכר אלהים את אברהם וישלח את לוט (בראשית יט, כט), מה זכירה נזכר לו שתיקה ששתק לאברהם בשעה שאמר אברהם על שרה אשתו אחתי היא, ה'ה יודע ושותק.

תשמעו מה קרה:

הולך לוט עם אברהם אבינו ושרה, מגיעים למצרים.

שואלים המוכסים – "מי זאת האישה?"

אומר להם אברהם – "זאת אחותי".

ולוט יושב בשקט. אם היה לוט מדבר ואומר "זאת אשתו", היו הורגים את אברהם אבינו!

היות והוא שמר את הפה שלו, לכן מצילים אותו מסדום!

כל מי שקורא את המדרש הזה, שואל את עצמו שאלה – אדם שיכל לרצוח ולא רצח, את זה מחשיבים לו ביום הדין?

הוצאת מרפסת, יכולתי לצלצל ל-106, להודיע להם "שיש עבודה", לא צלצלתי. על זה מגיע לי שכר! ☺
מגיע לך שכר שלא רצחת?!

בא האזנים לתורה ואומר – כשיש דין בשמים, ויזכר אלהים זו מידת הדין. כשאדם נמצא בצרה, מידת הדין אוספת מכל

מתחילה להוציא את המים לניקוז, השעה כבר 12 בצהרים.
רוב הבית כבר יבש ברוך ה'. פתאום הטלפון מצלצל:

" הלו רחל, זו השכנה מלמעלה, את יכולה לשמור לי על התאומים?"

"טוב... תביאי". מה היא תגיד לה לא?!

טוב, ברוך ה' הוכפלה האוכלוסייה בבית, כולם בתוך הלול, והיא מתמודדת עם המגב. מייבשת, והנה השעה כבר 12⁵⁰. הבעל עוד מעט מגיע מהכולל, אחרי לילה שלם של לימוד, היא רצה מהר למכולת, קונה שתי קופסאות תירס, נקניקיות, ושמה על הגז.

הבעל חוזר ב- 13²⁰ ...

"שלום! מה נשמע? איך עבר היום?"

"ברוך ה'!!!"

"מה יש לאכל???"

"תירס ונקניקיות"

"תירס ונקניקיות?! מתשע עד אחד, זה מה שהספקת לייצר???"

"כן, זה מה שהספקתי!!!"

הוא תופס את הרגלים, יורד למטה לחנות הפלאפל, קונה שתי מנות פלאפל, אוכל והולך לישון... "תעירי אותי בשלוש וחצי".

היא מעירה אותו בשלוש וחצי, והוא חוזר בחזרה לכולל.

ב- 15⁴⁵ הטלפון מצלצל – חמותה על הקו ...

"שלום רחלי, מה שלומך?"

"ברוך ה' בסדר!"

"שמעתי עשית לצהרים תירס! איך עשית את המתכון של התירס???" ☺

"רגע אמאלה'..."

היא מניחה את השפורפרת, ניגשת לברז, שוטפת את הפנים מהדמעות, לוקחת כוס מים, מברכת "שהכל נהיה בדברו" וחוזרת לטלפון לדבר עם חמותה.

אומר הרב פינקוס זצ"ל – על האישה הזאת העולם עומד!

"תולה ארץ על בלימה". על מי?!?!

מדברים כאן על בן-אדם, שהיה מוכן לשחוט את בנו היחיד! לא, "ריבונו של עולם, תזכור לי את סגירת הפה".

מה מונח כאן, בענין הזה של סגירת הפה?

מספרת הגמרא {מסכת חולין פט. א} - תולה ארץ על בלימה
אמר רבי אילעא אין העולם מתקיים אלא בשביל מי
שבולם את עצמו בשעת מריבה שנאמר תולה ארץ על
בלימה רבי אבהו אמר מי שמשים עצמו כמי שאינו.

מה ההבדל בין מי שבולם בשעת מריבה, לבין 'כמי שאינו'?

בולם בשעת מריבה, כלומר כרגע הוא לא 'משחרר'. אבל יום אחד, יכולה להיות שחיקה של הבלם. אם יש שחיקה של הבלם, אז זה לא בשעת מריבה, מאוחר יותר זה ישתחרר.

'שם עצמו כמי שאינו', פירוש הדבר – לא הייתי שם בכלל. זה לא רלוונטי לגבי. אני כ'לא נמצא'.

ממשיכה הגמרא ואומרת - אמר רבי יצחק מאי דכתיב
{תהילים נח-ב} האמנם אלם צדק תדברון מישרים תשפטו
בני אדם מה אומנותו של אדם בעולם הזה ישים עצמו
כאלם יכול אף לדברי תורה? תלמוד לומר צדק תדברון.

האומנות הזאת, היא לא מישהו שיושב בבית בשקט ואין לו עם מי לדבר. אומנות, פירוש הדבר שיש לו מה לומר, יש לו עם מי לדבר, והוא בכל זאת שם עצמו כאילם.

הרב פינקוס זצ"ל בספרו, מביא סיפור מאוד יפה, כדי
להמחיש את הדברים:

אברך אחד חוזר מחתונה ב-12 בלילה, ואומר לעצמו "מה אלך עכשיו לישון?! בוא ונקדיש את הלילה לקב"ה!"

הוא יושב ולומד, הזמן חולף, השעה מאוחרת, הוא מתעייף. מוריד את הגרביים, שם בתוכם קוביות קרח. "ככה בטוח לא ארדם".

ממשיך עד הבוקר, הולך להתפלל בותיקין. חוזר, אוכל ארוחת בוקר והולך ללמוד בכולל.

אשתו ברוך ה', מגדלת בבית שני ילדים. הבעל צריך לחזור הביתה ב- 13⁰⁰ בצהרים. צריך שארוחת הצהריים תהיה מוכנה.

שני הילדים בבית ... אחד הילדים שם את הפקק על פתח האמבטיה והאמא לא שמה לב, היא תולה כביסה. אחרי כמה דקות היא רואה שהיא נמצאת בחוף הים, כל הבית מלא מים!

על מי שבולם את פיו, בשעת מריבה !

מקניטים אותה, נוזפים בה, והיא שותקת, לא אומרת כלום . היא לא אומרת שהיה כאן שיטפון, שמוישה הקטן שם פקק באמבטיה... שטפתי... עשיתי... שום דבר ! תגיד מה שאתה רוצה, היא לא מגיבה. עליה העולם עומד !

לאחר ההקדמה הזאת, נעמוד על נקודה שכבר דיברנו עליה. ובע"ה נוכל להגיע אל יסוד הדברים:

לפני כמה שנים, דיברנו על נושא שנקרא "הערכה שאדם זקוק לה". אני לא מדבר על גאווה, כי זה לא אקטואלי כאן.

כל אדם צריך שיכירו במה שהוא עושה. למה הכוונה ?

אדם עושה פעולה מסוימת, הוא רוצה שיגידו לו "תודה רבה". האישה מבשלת תבשיל, היא רוצה שיגידו לה "תודה רבה" על התבשיל.

נאמר רק מקור אחד מדברי חז"ל:

מספרת הגמרא {מסכת תענית כג. א} – ר' יוחנן כל ימיו של אותו צדיק חוני המעגל היה מצטער על מקרא זה {תהילים

קכו-א} שיר המעלות בשב"ה את שיבת ציון היינו

כחולמים אמר מי איכא דניים שבעין שנין בחלמא אפשר

לחלום שבעים שנה !? אמר לו הקב"ה – שאלת שאלה ? תקבל

תשובה... אבל תשובה מעשית... תמתין... יומא חד הוה אזל

באורחא יום אחד הולך חוני ברחוב חזייה לההוא גברא דהוה

נטע חרובא רואה בן-אדם אחד עם טוריה, נוטע עץ חרובים אמר

ליה אמר לו חוני האי עד כמה שנין טעין "סליחה, בשביל מה

אתה נוטע את העץ חרובים הזה ? אתה יודע מתי זה יוציא לך

פירות !? אמר ליה עד שבעין שנין רק עוד שבעים שנה אמר

ליה פשיטא לך דחייט שבעין שנין הרי אתה כבר לא תהיה

בעולם הזה... בשביל מי אתה נוטע את זה ? אמר ליה האי

גברא עלמא בחרובא אשכחתייה כי היכי דשתלי לי אבהתי

שתלי נמי לבראי "אתה צודק, אבל כשאני הגעתי לפה... היה

כאן כבר עץ חרובים אחד מבלבל... אז מישוהו זרע את זה פה...

הוא גם ידע שהוא לא יהנה מזה... אז יוצא שהוא עשה את זה

בשבילי... אז גם אני עושה את אותו דבר... לבאים אחרי... " יתיב

קא כריך ריפתא אתא ליה שינתא נים אהדרא ליה

משוניתא איכסי מעינא ונים שבעין שנין המשיך חוני בדרכו...

נכנס למערה... אכל לחם, ונרדם... שינה שנמשכה שבעים שנה

במערה* כי קם חוני מתעורר כעבור שבעים שנה, אבל הוא לא

מודע לזה שעברו שבעים שנה. יוצא מהמערה והולך הביתה.

חזייה לההוא גברא דהוה קא מלקט מינייהו בדרך הוא עובר

באותו מקום שנטעו בו את העץ חרובים, והוא רואה מישוהו שעודר

שם אמר ליה את הוא דשתלתייה "סליחה, זה אתה נטעת את

העץ הזה ? " א"ל בר בריה אנא "אני !? לא... זה הסבא שלי ז"ל

נטע אותו" אמר ליה שמע מינה דניימי שבעין שנין "הסבא

שלך !? אני זוכר שהוא נטע את זה רק... ואוו... ישנתי שבעים שנה !?
חזא לחמריה דאתיילידא ליה רמכי רמכי אזל לביתיה
 חוני מגיע הביתה ... מסתכל על הדלת... רואה 'משפחת המעגל'...
 דופק בדלת... פותחים את הדלת... "שלום... איפה אבא ?"
 "אבא נפטר..."

"ומי אתה ?" **אמר להו בריה דחוני המעגל** "אני הבן של חוני המעגל" **מי קיים** מי בבית ? **אמרו ליה בריה ליתא בר בריה איתא** הבן איננו הבת ישנה. מי אתה ??? **אמר להו אנא חוני המעגל** חוני מחויך מאוזן לאוזן... "אני חוני המעגל !!! לא

הימנוהו אתמול היה כאן מישהו... אסף כסף... אמר הוא אליהו הנביא... היום בא מישהו... אומר שהוא חוני המעגל... טוב...

שיחררו את כולם בבת אחת ... © לא האמינו לו שזה הוא ... **אזל**

לבית המדרש הולך חוני לבית המדרש **שמעינהו לרבנן**

דקאמרי נהירן שמעתתין כבשני חוני המעגל דכי הוי עייל

לבית מדרשא כל קושיא דהוו להו לרבנן הוה מפרק להו

הוא מגיע... מתיישב... בן פורת יוסף, הבית מדרש מלא... הרב

מקשה קושיות ... פתאום התבארו לרב כל השאלות. נתן הרב

צעקה "מאירים הסוגיות, כמו בימיו של חוני !!!" **אמר להו אנא**

ניהו הולך חוני לרב בבית המדרש, ואומר לו "אני חוני !!!" **לא**

הימנוהו "חוני !? ... תראה... אתמול היה פה מישהו, דומה לך...

אמר שהוא אליהו הנביא. תקשיב... קח שקל, ותהיה בריא" ©

ולא עבדי ליה ולא כבדו אותו **יקרא כדמבעי ליה** הצטער חוני .

יצא מחוץ לבית המדרש, וביקש מהקב"ה רחמים "ריבונו של עולם,

אני הולך לישון הלילה, קח אותי מפה... תהרוג אותי" **חלש**

דעתיא בעי רחמי ומית אמר רבא היינו דאמרי אינשי או

חברותא או מיתותא .

*המהרש"א אומר, שבינתיים יצאה שמועה, שהוא מת במלחמה.

למה **מיתותא** ?! אז אתה לא חוני. לא מכירים בך שאתה

חוני, ממחר תהיה משה ברקוביץ'. מחר בבוקר תניח תפילין

, תתפלל שלוש תפילות, תלמד תורה. תשב בבית המדרש

תקופה, ואז כולם יכירו אותך ויתחילו להעריך אותך. בסכ"ה

תעשה שינוי השם, מה קרה !?

אתה לא מבין שאחרי שבעים שנה שלא היית פה, אף אחד

לא מכיר אותך בכלל, מה נפגעת !?

התשובה היא – כל אחד רוצה, שיכירו במעלתו, ואין לזה שום

קשר לכבוד !

בן-אדם רוצה שידעו מה המעלה שלו, ומה הוא שווה. זה רצון

טבעי של בן-אדם !

אביא לכם דוגמא אישית:

לפני כמה חודשים, ליוויתי קרוב משפחה לרופא. אותו

הרופא לפני 6-7 שנים, ניתח את אותו יהודי, ובשנים האלה,

הוא עבר מד"ר לפרופסור.



כל השינוי הוא, שפעם הוא לקח 700 שקל, עכשיו הוא לקח 1600 שקל ©

טוב, הוא בודק אותו ואומר – "הטיפול עזר, אבל צריכים לנתח אותו שוב".

"טוב, תקבע תאריך".

"לא, אני כבר לא עושה כאלה ניתוחים".

"למה, מה קרה, 15,000 ש' לא מספיק לך כבר?!"

"זה כבר קטן עליי".

"קטן עליך?! תיקח הפעם 25,000 ש', רק תעשה את הניתוח!"

"אני לא עושה את הניתוחים האלה כבר, אני פרופסור"

"נו, אז מה?"

"אני כבר לא מתעסק בדברים כאלה".

הסתכלתי עליו בתמיהה גדולה. הוא רופא שחובש כיפה, והוא רואה שאני מסתכל עליו...

הוא אומר לי – "מה, אתה לא מבין?!"

אמרתי לו – לא!

"אתה מעלה על דעתך, שראש ישיבת פונוביץ', יבוא למילוי מקום בכיתה ח' באיזה חיידר?!"

אמרתי לו – אני חושב שאתה צודק.

אמר לי הרופא – אני כבר לא עושה כאלה ניתוחים. אם ידעו שאני עשיתי את זה, מורידים לי את הפרופסורה. זה לא מתאים. אם אעשה את זה, לא יעריכו אותי!!!

"אהה, הבנתי הכל! תפנה אותי לרופא אחר, שיעריך 15,000 שקל, ונעשה אצלו..."

הפנה אותי לרופא אחר, וברוך ה' הכל עבר בשלום.

כל בן-אדם רוצה שיעריכו אותו. אין לזה שום קשר לגאווה. הערכה, זה דבר טבעי שבן-אדם צריך.

אחד הדברים שאדם צריך להערכה, זה כשהוא עושה פעולות מסוימות, שהוא רוצה שידעו שהוא עשה אותם.

ישנם אנשים שעושים פעולות מסוימות, ולא רוצים שידעו שהם עשו את זה, זה חלק מההתניה שלהם – "אני לא רוצה

שמישהו ידע שנתתי כסף... אני לא רוצה שמישהו ידע שהייתי שותף לזה..." - אלה אנשים נדירים.

רוב בני האדם ירצו, שיגידו להם "תודה רבה". רוב האנשים ירצו, שאם הם נתנו איזה דבר לחיידר, או לישיבה, שיהיה שם שלט "נדבת פלוני אלמוני".

הייתי פעם עם איזה יהודי, אצל הגאון הרב קנייבסקי. אותו יהודי נתן מיליון דולר לישיבה מסוימת, וקבעו איתו ראשי הישיבה, שהישיבה תקרא על שם אבא שלו. אחרי זה בא עוד יהודי, והציע 4 מיליון דולר, אם הישיבה תיקרא על שם אבא שלו. נו, מה עושים עכשיו?

אמר היהודי שנתן את הסכום הראשוני- לי יש זכות ראשונים, מגיע לי שהישיבה תקרא על שם אבי.

שאל אותו הגאון – בשביל מה אתה צריך שהשלט יהיה על שמך?! אתה יודע שנתת?!

"כן".

"הקב"ה יודע שנתת?!"

"כן".

"אבא שלך, שעל שמו תקרא הישיבה גם יודע. אז מה אכפת לך? בינתיים בזכותך, יהיה לישיבה עוד 4 מיליון! זה דבר יותר גדול מהמיליון שנתת. תקדיש את ה-4 מיליון לע"נ אבא שלך!".

אבל כל בן-אדם בטבע שלו, רוצה שידעו שהוא נתן מיליון דולר. כי הוא נתן!

רחל אמנו עושה את כל הפעולות שלה, והיא לא רוצה שידעו בכלל שהיא עשתה משהו.

במשך שבע שנים נשלחים אליה דורונות, אבל היא לא אומרת ללאה שום דבר, על זה שלבן לקח את זה ממנה ונתן לה. שום מילה!

היא מוסרת סימנים, והיא לא מספרת לאחותה שמדובר בסימנים. "בואי ואלמד אותך, את ההלכות הקשורות לבנין הבית היהודי". שום מילה!

חז"ל קוראים לזה "צניעות". למה "צניעות"?!

אומר הגאון ר' מאיר חדש יסוד נפלא:

ישנו בן-אדם, איש או אישה, שהולכים בלבוש לא צנוע. לא מכסים את מה שצריך לכסות. יכל להיות בן-אדם, שלבוש מכף רגל ועד ראש, הכל מכוסה, וכולו חוסר צניעות! למה חוסר צניעות?? כי כל אחד שעובר, מסתכל. הבגד מושך את העין! מכוסה זה חלק אחד בצניעות. החלק השני בצניעות הוא, שלא יראו אותך!

אומרים חז"ל – רחל אמנו עשתה הכל, כדי שלא יראו אותה!

עצם השתיקה שלה, זה צניעות. למה???

כי היא לא רצתה שיראו אותה – **"כמשים עצמו כמי שאינו"** - אני לא נמצאת כאן בכלל.

עפ"י זה, נוכל להגיע ליסוד הנפלא:

אברהם אבינו מגיע, ומבקש מהקב"ה "עקדתי את בני". יצחק אבינו בא "ריבונו של עולם, פשטתי את צווארי". בא יעקב "מסרתי עצמי על הילדים". כולם נקראו לעורר רחמי שמים. כל אחד סיפר מה הוא עשה.

רחל אמנו קפצה ואמרה "ריבונו של עולם, מסרתי לאחותי את הסימנים, אפילו לא אמרתי לה שזה סימנים". אז מה?

יש מהר"ל, שמופיע בסוף פרקי אבות - **האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם**. למה?

אומר המהר"ל יסוד נפלא – טבעו של האדם, שאוהב לומר "אני אמרתי".

* ישנה אמרה של **החתם סופר** זצ"ל - אתם יכולים לקחת וורטים שאני אמרתי, ולהגיד את זה בשמכם, רק אל תגידו דברים שאתם אמרתם, ותגידו בשמי.

כל אחד רוצה להגיד "אני ואני... ואני..."

ישנו בן-אדם, ברוך ה' שמוסר שיעור, ואומר "שמעתי בשם... אמר הגאון... ראיתי בספר..." הוא לא אומר שום דבר מעצמו.

אומר הקב"ה – בשבילך כדאי להביא את הגאולה. למה?

אומר המהר"ל – כל בן-אדם, אוהב לייחס הכל לעצמו. אומר הקב"ה, אם אני אביא את הגאולה, הוא יגיד שהוא הביא אותה, שהוא סידר את זה.

אומר הקב"ה – גאולה תבוא, כשבן-אדם ישים את עצמו, כמי שאינו.

אומרת רחל לקב"ה – תזכור ריבונו של עולם, מסרתי את הסימנים לאחותי, לא הוצאתיה לבושה ולכלימה.

מה היא עשתה?

אומרים חז"ל – בשכר צניעות, שהיה בה ברחל.

מה זה צניעות???

"אני לא נמצאת כאן".

"רבי אבהו אמר מי שמים עצמו כמי שאינו" – אני לא נמצאת כאן.

אדם שיכל לדבר, יכל לספר, וסוגר את הפה, אומר הקב"ה – זו המעלה הגדולה ביותר, כי דרכו יכולה לבוא הגאולה. הוא יודע לייחס דברים למי שעשה אותם!

אני רוצה לסיים בע"ה ברעיון, רק שלא מצאתי מישהו שמביא אותו:

אומרת הגמרא {מסכת ב"ב עה, א} - {ישעיה נד-יב} ושמתי כדכד שמשותיך איזו אבן זו כדכד?

א"ר שמואל בר נחמני פליגי תרי מלאכי ברקיעא גבריאל ומיכאל ואמרי לה תרי אמוראי במערבא שני מלאכים בשמים נחלקו, ושני אמוראים בארץ נחלקו אינון יהודה וחזקיה בני רבי חייא חד אמר שוהם וחד אמר ישפה אמר להו הקב"ה להוי כדין וכדין יעשו את זה גם משהם וגם מישפה. לכן קוראים לאבן הזאת, בשם כדכד.

אומר המדרש – היות ורחל ידעה לשמור סוד, כל הצאצאים שלה, 'בעלי מיסטירין'. מי זה?

בנימין, שהאבן שלו היא ישפה- יש לו פה והוא לא מדבר.

אבן השוהם למי שייכת?

אומר רבינו בחיי (פרשת תצוה) – אבן השוהם, היא מאבנו של יוסף.

יוצא, שהקב"ה עתיד לבנות את חומות ירושלים, מהאבנים של צאצאיה של רחל אמנו. למה???

אומר הקב"ה – בשבילך רחל. אשה שיודעת לייחס את הכל אלי".

"כל האומר דבר בשם אומרו, מביא גאולה לעולם". למה???

כי הוא יודע לייחס כל דבר, למי שעשה אותו!

רחל אמנו משימה את עצמה, כמי שאינה, היא לא נמצאת כאן בכלל.

רחל אמנו, לא עשתה מעצמה כלום, לכן זכתה, שהקב"ה בנה את בית המקדש הראשון בשבילה – "בשבילך רחל, אני עתיד להחזיר בנים לגבולם".

כולנו מצפים לרגע שבו הקב"ה יבנה את אבני ירושלים, באבניה של צאצאי רחל. יהי רצון שנזכה
לזה במהרה בימינו אמן ואמן !!!

